

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО
МИСТЕЦТВА “КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ
ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ”**

Петренко Андрій Володимирович

**ХОРЕОГРАФІНА СЮЇТА “КАЙДАШІ”
(за мотивами твору Івана Нечуя-Левицького “Кайдашева
сім’я”)**

**Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи
(творчого проєкту на здобуття освітнього ступеня “бакалавр”)**

Керівник:

Білаш О.С.

Рецензент:

Афанасьєв С.М.

Захищено на засіданні екзаменаційної комісії

Протокол №__ від __р.

Голова комісії _____ П.І.Б.

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
АНАЛІЗ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЬ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ.....	6
ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ.....	9
1. Лібрето.....	9
2. Форма, жанр, стиль. Ідейно-тематичний аналіз загальної сюїти.....	10
3. Композиційно-архітектонічна побудова.....	11
4. Сценарно-композиційний план.....	12
5. Дійові особи та їх характеристика.....	12
6. Музичний супровід.....	13
7. Сценографія.....	15
ВИСНОВКИ.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21
ДОДАТКИ.....	23

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми творчого проєкту. Тема творчого проєкту обрана на основі глибокої соціальної і психологічної проблематики повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я». Цей твір є класичним прикладом української літератури, що розкриває складні взаємини родини, соціальну нерівність, а також психологічний стан окремих героїв у період після скасування кріпацтва. Зокрема, він порушує важливі питання соціальних і психологічних конфліктів, що виникають у родині через боротьбу за майно, особисті амбіції, внутрішнє напруження та нездатність зрозуміти один одного. Вибір цієї теми дозволяє створити сучасну інтерпретацію через хореографію, досліджуючи глибину цих конфліктів через рух і образи, що дасть можливість більш яскраво і емоційно донести ідеї твору до сучасного глядача.

У повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» порушено низку важливих соціальних і психологічних проблем, які залишаються актуальними й у сучасному суспільстві. Однією з центральних є проблема руйнування родинних цінностей, що проявляється через постійні конфлікти між членами сім'ї, відсутність поваги й порозуміння. Ці сварки виникають на фоні соціальних змін після скасування кріпацтва, коли люди отримали свободу, але залишились без засобів для гідного життя. Повість також розкриває конфлікт поколінь: старше прагне зберегти владу й традиції, тоді як молодше — самостійності та нового життя. Важливою є і проблема особистої відповідальності — герої часто керуються дріб'язковими інтересами, не бажаючи бачити власних помилок, що призводить до духовного занепаду. Крім того, автор порушує становище жінки в родині, показуючи, як жінки, не маючи іншого способу впливати на життя, перетворюють родину на поле боротьби. Через глибоку іронію та сатиру Нечуй-Левицький викриває лицемірство та формальність релігійності, що

не супроводжується справжніми моральними вчинками. У творі також помітна протиставленість гармонійної природи людському безладдю — природа постає як символ втраченої гармонії, якої не вистачає героям. Усі ці проблеми становлять потужне ідейне підґрунтя для сучасного творчого осмислення, зокрема у хореографічній формі.

Метою творчого проєкту є: створити хореографічну композицію, що відображає глибину внутрішніх конфліктів персонажів та їхні емоційні переживання. Це дозволить через мистецтво танцю передати соціальні й психологічні аспекти твору «Кайдашева сім'я», а також дослідити, як ці теми залишаються актуальними для сучасного суспільства.

Завдання творчого проєкту:

- Відтворити на практиці мету творчого проєкту;
- Сформувати ідейно-тематичну та композиційну концепцію постановки;
- Визначити й аргументувати використання художньо-виразних засобів;
- Розкрити характер кожного персонажа засобами хореографії;
- Показати розвиток основного конфлікту й досягнення гармонії як фінального художнього висновку.

Новизна творчого проєкту представлена:

- оригінальним художнім переосмисленням і сценічним втіленням сюжету повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я»;
- акцентом на соціально-психологічних аспектах твору, що залишаються актуальними в наш час — конфлікти поколінь, руйнація родинних цінностей, боротьба за гідність і самореалізацію;
- створенням авторського хореографічного дійства, яке поєднує фольклорні елементи з сучасними пластичними формами

Практичне значення творчого проєкту полягає в його здатності впливати на глядача без слів, лише через хореографію та сценічну естетику.

Такий підхід розширює межі класичного прочитання літератури, дозволяє осмислити культурну спадщину через сучасне мистецтво та сприяє створенню нових форматів комунікації між сценою й аудиторією.

Апробація творчого проєкту. Хореографічна сюїта «Кайдаші» була продемонстрована на екзамені з «Мистецтва балетмейстера» (КМАТ ім. Сержа Лифаря, _____)

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, одного розділу, висновку, списку використаних джерел (12 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи – 23 сторінки.

АНАЛІЗ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЬ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

Пошук та осмислення літературних джерел відіграли важливу роль у процесі реалізації творчого задуму. Наукові праці допомогли не лише поглибити розуміння теми дослідження, а й спрямували увагу на ключові аспекти родинних взаємин у художньому тексті.

Родина — це не просто соціальна одиниця, а складна система емоційної, культурної й моральної взаємодії. Саме родинне середовище істотно впливає на формування світогляду, системи цінностей, моделей поведінки та самосприйняття людини. Психологи й соціологи підкреслюють, що сім'я — це перший соціум, у якому дитина вчиться будувати стосунки, долати конфлікти, шукати підтримку й відчувати відповідальність. Сучасна психологія виокремлює такі основні функції сім'ї, як виховна, емоційно-підтримувальна, регулятивна, економічна, комунікативна, а також функція збереження родової пам'яті.

Родина як мала соціальна група передбачає наявність певної структури, розподілу ролей, системи взаємодії, і кожен її учасник формує певні моделі поведінки відповідно до цих умов. Дисгармонія у виконанні функцій родини призводить до порушення психологічної рівноваги, емоційних відхилень, конфліктів. [1]

Під час роботи над проєктом значну увагу було приділено вивченню понять «здорові» та «дисфункційні» сім'ї. У першому випадку йдеться про родини, де панує взаємна підтримка, довіра, емпатія, де вирішення конфліктів ґрунтується на відкритій комунікації. Натомість у дисфункційних родинх домінують емоційна напруга, насильство, залежності, порушення меж. Тут часто спостерігається маніпуляція, придушення особистості, ігнорування потреб. Такі сім'ї характеризуються ролями жертви, агресора, рятівника, що підтримують коло співзалежності.

Важливим аспектом пошуку наукових джерел стало дослідження типів сімей за характером влади. Виокремлюють авторитарну, демократичну та ліберальну моделі сімейних відносин, кожна з яких має свої наслідки для формування особистості. У демократичній родині відносини будуються на взаємоповазі, рівноправному діалозі, що створює позитивний психологічний клімат. В авторитарній — домінує контроль, жорстка дисципліна, що нерідко призводить до страху й замкненості. Ліберальна модель, навпаки, характеризується слабкою системою обмежень, що може призводити до недостатньої відповідальності й хаотичної поведінки. [1]

У процесі аналізу джерел особливу цінність становили праці, присвячені історичним трансформаціям родини — зокрема змінам від матріархальних до патріархальних структур. Згідно з дослідженнями Й.-Я. Бахофена, Ф. Енгельса та українських етнографів, зокрема В. Охримовича, патріархат як домінантна модель сім'ї сформувався внаслідок зміни соціальних, економічних і культурних умов. Патріархальні норми стали основою для ієрархічної системи родинної влади, де домінуюче положення займає батько, що втілено в багатьох творах української літератури.

Також було проаналізовано відмінності у виховних парадигмах у різних культурах. У традиційно східних культурах виховання ґрунтується на принципах колективізму, слухняності, шанування авторитетів. У західному світі переважає індивідуалістичний підхід: акцент робиться на розвитку автономії, критичного мислення, відповідальності. Зіставлення цих підходів дозволяє глибше осмислити, як культурні контексти впливають на формування особистості в родині. [9]

Таким чином, системний аналіз літературних джерел дав змогу сформувати комплексне бачення родини як психологічного, соціального та культурного явища. Це дозволило глибше зануритися в проблематику творів І. Нечуя-Левицького, де родина виступає не лише як тло подій, а як

активний чинник формування особистості героїв, джерело їхніх внутрішніх драм і конфліктів.

ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

1. Лібрето

Сцена 1.

На сцені — стіл, символ родинного осередку. Маруся і Мотря на кухні готують вечерю для сім'ї. Вони працюють разом, але між ними відчувається напруга. Входять Омелько та його сини, втомлені після роботи, але веселі. Сини спілкуються між собою: Лаврін мріє про весілля, а Карпо підтримує його, але з меншим ентузіазмом — він вже пережив сімейне життя. Усі сідають за стіл.

Сцена 2.

Під час вечері між Марусею та Мотрею спалахує сварка, до якої долучаються Карпо (головним чином) та Омелько (меншою мірою). Лаврін, не витримавши, тікає з дому. На сцені з'являється темрява, і сварка продовжується, мовчазна, як сцена театру тіней. Лаврін на передньому плані демонструє свою романтичну натуру і втому від сварок. Він зустрічає Мелашку і йде з нею гуляти.

Сцена 3.

Лаврін приводить Мелашку знайомитись з родиною. Маруся починає одразу намагатися контролювати майбутню невістку, а Мотря сприймає її як ворога. Атмосфера загострюється, і Мелашка, не витримавши, тікає після розмови з Лавріном. Лаврін розлючений на родину і йде за нею.

Сцена 4.

Омелько та Карпо злі на жінок за їхні постійні сварки. Між чоловіками відбувається короткий діалог, після якого вони залишають дім. Мотря та Маруся в розпачі розуміють, що так більше не можна, і миряться.

Вони відходять на задній план, а на передньому — Омелько з Карпом сидять засмучені біля порогу. Раптом з'являються Лаврін з Мелашкою. Їхнє повернення символізує мир та взаєморозуміння. Вони повертають чоловіків до дому, і вся родина об'єднується за столом у гармонії.

2. Форма, жанр, стиль. Ідейно-тематичний аналіз загальної сюїти

Форма - хореографічна сюїта

Жанр - комедійно-сатирична драма, соціально-побутова повість

Стиль - стилізований народно-сценічний танець

Ідейно-тематичний аналіз:

Час дії – друга половина XIX ст.

Місце дії - с. Семигори

Тема - взаємини в сім'ї, що демонструють зіткнення різних характерів людей в межах одного родинного кола.

Ідея - зневага одного покоління до іншого через обмеженість поглядів, що виявляється в дріб'язковості душі, незважаючи на життєвий досвід.

Сюжет:

Марусю і Мотрю об'єднує вечерея, але вони не можуть подолати напруження. Лаврін тікає з дому через сварку і зустрічає Мелашку. Мелашка не витримує гострих зауважень родини і тікає. Лаврін з Мелашкою повертаються, приносячи гармонію у родину.

Надзавдання - гармонія з навколишнім світом можлива лише тоді, коли людина здобуде здатність її пізнати і виховати в собі.

Наскрізна дія - перехід від неприйняття чужої точки зору і критицизму до взаєморозуміння, підтримки та поваги.

Конфлікт - побутовий. Суперечності між поколіннями в родині на тлі різних підходів до ведення господарства.

3. Композиційно-архітектонічна побудова

Експозиція:

Вечеря як символ родинної єдності, що насправді оголює тріщини в стосунках.

Зав'язка:

Вибух сварки та втеча Лавріна.

Розвиток дії:

Знайомство Лавріна з Мелашкою, її спроба ввійти в родину, загострення конфлікту.

Кульмінація:

Втеча Мелашки й конфлікт Лавріна з родиною.

Розв'язка:

Примирення членів родини за вечерею після повернення Лавріна й Мелашки.

4. Сценарно-композиційний план

Картин	Епізод	Учасники	Музика	Тривалість
--------	--------	----------	--------	------------

1	Вечеря як символ родинної єдності, що насправді оголює тріщини в стосунках.	Маруся, Мотря, Омелько, Карпо, Лаврін	ДахаБраха - Шо з-под дуба	01:44
2	Вибух сварки та втеча Лавріна. Знайомство Лавріна з Мелашкою.	Лаврін, Мелашка	ДахаБраха - Yagudky	02:00
3	Втеча Мелашки й конфлікт Лавріна з родиною.	Маруся, Мотря, Омелько, Карпо, Лаврін	ДахаБраха - Please don't cry	01:24
4	Примирення членів родини за вечерею після повернення Лавріна й Мелашки.	Маруся, Мотря, Мелашка, Омелько, Карпо, Лаврін	ДахаБраха - Vesna	02:20

Загальна тривалість сюїти - 07:28

5. Дійові особи та їх характеристика

Омелько Кайдаш – завзятий селянин, морально надломлений важкою працею в кріпацтві; втратив волю та життєву енергію, духовно виснажений.

Маруся Кайдашиха – сварлива, владна, хитра, носить у собі залишки панської зверхності; водночас старанна господиня і дбайлива мати.

Карпо – упертий, різкий, егоїстичний, дбає про власну вигоду; зовні схожий на батька, але вдачею пішов у матір.

Лаврін – добрий, м'який, чуйний, з почуттям гумору; спершу романтичний, з часом змінюється під впливом родинних сварок.

Мотря – роботяща, розумна, горда, але через постійні конфлікти перетворюється на сварливу та жорстоку.

Мелашка Балаш — лагідна, привітна дівчина з багатодітної сім'ї.

6. Музичний супровід

Музичне оформлення хореографічної сюїти «Кайдаші» відіграє ключову роль у побудові сценічної атмосфери, характеристичності образів та ритмічного моделювання композиційної структури. Для створення музичного супроводу обрано твори українського етно-гурту «ДахаБраха», що поєднують традиційну народну пісню з сучасними світовими музичними тенденціями.

Стиль гурту визначається як етно-хаос — це жанрово відкритий підхід, у якому автентичні мелодії переплітаються з ритмами мінімалізму, блюзу, електроніки та інших напрямів. Така музика дозволяє поглибити сценічну образність, посилити драматичні контрасти між побутовими конфліктами, що розгортаються в сім'ї Кайдашів, і філософськими підтекстами твору І. Нечуя-Левицького.

Музика «ДахаБраха» не лише супроводжує хореографічну дію, а формує окрему звукову драматургію, де кожна інтонація й ритмічна побудова допомагає висвітлити внутрішній стан героїв. У танцювальних сценах конфліктів вона акцентує напруження та динаміку, а в ліричних — створює атмосферу душевної глибини, інтимності чи навіть містичної присутності.

Таким чином, музичний супровід у виконанні гурту «ДахаБраха» є не лише емоційним фоном для танцю, а самостійною художньою системою, що сприяє глибшому сприйняттю сюїти та підкреслює актуальність її тем у сучасному культурному контексті.

Епізод 1.

У першому епізоді хореографічної сьюїти «Кайдаші» використовується композиція «Шо з-под дуба» у виконанні гурту «ДахаБраха». Цей музичний твір формує глибокий емоційний фон сцени, де зображено родинну вечерю. З одного боку, ми бачимо буденність, зосереджену навколо сімейного столу, з іншого — відчувається прихована напруга, особливо в стосунках між Марусею та Мотрею.

Епізод 2.

У другому епізоді звучить композиція «Үаgudky» гурту «ДахаБраха», яка супроводжує першу велику ескалацію конфлікту в родині Кайдашів. Пісня починається з ритмічного, емоційно насиченого вступу, що ніби віддзеркалює раптовий спалах сварки за вечерю. Музика, з її експресивною динамікою та багатоголоссям, допомагає передати хаос, що виникає в родинному просторі.

Епізод 3.

Третій епізод супроводжується композицією «Please Don't Cry» — однією з найбільш ніжних і водночас напружених у репертуарі «ДахаБраха». Її медитативна мелодика та стриманий вокал створюють атмосферу тендітної надії, яка швидко починає руйнуватись під тиском очікувань і контролю в родині Кайдашів.

Епізод 4.

У фінальному епізоді звучить композиція «Vesna», яка символізує оновлення та гармонію. Її мелодія поступово розкривається, починаючись з м'якого вступу, що відображає розпач Марусі та Мотрі після відходу чоловіків. Згодом, музика набирає сили, підкреслюючи момент примирення між жінками та повернення Лавріна з Мелашкою. Цей музичний супровід створює атмосферу надії та нового початку, що ідеально відповідає завершенню сьюїти, де вся родина об'єднується за спільним столом.

7. Сценографія

Костюми

Омелько - сорочка (довга біла з вишивкою, злегка зношена); штани (темні лляні, широкі); жилет (сірий, як символ авторитету); пояс (грубий, трохи спущений — натяк на втому). У фіналі — без жилета, відкритий, зм'якшений образ.

Маруся - сорочка з яскравішою вишивкою, символізує бажання контролю; спідниця (червона, з широким поясом — знак сили); хустка (зав'язана традиційно, колір — винний). У фіналі — хустка спадає, сорочка не заправлена — візуальне розкріпачення.

Мотря - сучасніша стилізація костюма — менше вишивки, більше темних кольорів (бордо, сірий). Контраст з Марусею: більш стримана, але напружена. Фартух (яскравий, як спроба нав'язати себе в родині). У сцені примирення — м'який тон.

Карпо - сорочка без вишивки — демонстрація жорсткого характеру; штани вузькі, чітка лінія тіла, статичні пози — як натяк на впертість. У кінці — часткова трансформація: знята куртка/жилет, м'якше сприйняття.

Лаврін - світліший одяг, сорочка з легкою вишивкою, символ відкритості; штани (м'якого крою, зручні для ліричних дуетів). У сцені з Мелашкою — доповнення елементом теплого кольору (жовтий пояс).

Мелашка - біла сорочка, символ чистоти та надії; легка спідниця з летючої тканини, відрізняється від решти жінок — м'якість та романтика.

Декорації

Центральним і єдиним фізичним об'єктом на сцені є великий дерев'яний стіл, що символізує ядро родинного життя — місце єдності, конфлікту, традицій і примирення. Стіл виступає не лише як побутовий предмет, а як сценічний символ, навколо якого розгортається дія. Його положення і взаємодія з ним змінюються відповідно до розвитку сюжету —

від місця спільної вечері до осердя напруги й, зрештою, сцени примирення.
(Додаток А)

Усі інші просторові елементи створюються за допомогою цифрових декорацій та динамічного освітлення. (ДодатокБ) Цифрові проєкції виводяться на задник сцени, формуючи зображення сільського дому, кухні, ночі, поля, темряви — відповідно до емоційного та сюжетного контексту. Візуальні образи доповнюються атмосферним світловим дизайном: м'яке тепле світло підкреслює моменти затишку, тоді як різкі тіні та контрастне освітлення створюють напругу у сценах конфлікту.

Таке рішення дозволяє зробити сцену візуально змінною, гнучкою та поетичною, зберігаючи водночас театральну лаконічність і зосередженість на драмі людських стосунків, що розгортається навколо одного столу — символу дому, кореня і кризи.

Освітлення

В хореографічній сюїті «Кайдаші» світлове оформлення відіграє ключову роль у створенні настрою та передачі емоційної динаміки кожного епізоду.

У першій сцені, де родина збирається на вечерю, панує м'яке, тепле освітлення — світло нагадує затишне світло від лампи чи свічки, сконцентроване переважно над столом, що підкреслює його символічну роль як осередку родинного життя. На периферії сцени світло приглушене, з легкими тінями, що натякають на приховану напругу між Марусею та Мотрею. Такий світловий підхід створює атмосферу буденного спокою з невидимою тріщиною всередині.

У другому епізоді, коли сварка в родині спалахує, освітлення змінюється на різке й контрастне. Раптові затемнення або пульсації світла супроводжують емоційну ескалацію сцени, а після втечі Лавріна основне світло згасає, залишаючи на сцені лише слабе бліде підсвічування

переднього плану, де герой зустрічає Мелашку. У цей момент задник перетворюється на тіньовий простір — мовчазна сцена сварки розгортається як тіньовий театр, у якому глядач бачить не слова, а лише жести, силуети, розриви.

У третій сцені, коли Лаврін приводить Мелашку знайомитися з родиною, освітлення набуває стриманого холодного характеру. Зустріч відбувається в умовному «ранковому» світлі — сірому, трохи приглушеному. Мелашка підсвічується м'якше, її світло тепліше — це робить її вразливою фігурою серед суворої родинної атмосфери. Після конфлікту світло разом із героїнею «тікає» зі сцени, поступово згасаючи, і залишаючи глядача в напруженій тиші та холодному напівморочу.

Останній, четвертий епізод починається у напівтемряві. Освітлення ледь вловиме — сцена перебуває у зневірі, герої відсторонені, втомлені сварками. Примирення між жінками супроводжується поступовим поверненням теплого світла, яке розширюється на всю сцену. Поява Лавріна та Мелашки супроводжується яскравішим, майже сонячним світлом, яке розбиває попередню темряву. У фіналі сцени все освітлення стає рівним, м'яким, без тіней, що символізує гармонію, відновлення зв'язків і завершення внутрішнього конфлікту. Таким чином, світло в цій сьюті — не лише технічний інструмент, а повноцінний учасник дійства, що розкриває внутрішній стан героїв і трансформацію родинної драми.

ВИСНОВКИ

Хореографічна сюїта «Кайдаші», створена на основі повісті Івана Нечуя-Левицького, є спробою сучасного сценічного переосмислення класичного твору української літератури через мову стилізованого народно-сценічного танцю, музики та світлової драматургії. Основною метою роботи було не лише відтворення побутових мотивів та конфліктів, а й виявлення глибинних соціально-психологічних механізмів, що лежать в основі родинного розладу, і водночас – надії на примирення.

У роботі проаналізовано художні особливості та композиційно-архітектонічну побудову хореографічної сюїти. Створене лібрето демонструє чітко структуровану драматургію: від родинної ідилії — через конфлікт поколінь і непорозуміння — до катарсису примирення. Така побудова дозволяє глядачеві не лише слідкувати за зовнішніми подіями, а й співпереживати героям, занурюючись у глибини їх внутрішніх трансформацій.

Сценарно-композиційне рішення виявилось ефективним засобом виразності, де кожен епізод наповнений психологічним змістом, підкресленим через музику, пластику та світлові ефекти. Образи героїв набули різноманітності: зберігаючи риси оригінальних персонажів, вони водночас адаптовані до сучасного глядача завдяки гнучкій стилізації в костюмах, пластиці та емоційній мові тіла.

Окрему увагу приділено музичному супроводу, що базується на творчості етно-гурту «ДахаБраха». Вибір цього колективу є виправданим з точки зору як естетики, так і ідейного навантаження: музика стає не просто фоном, а повноцінним учасником драматургічного процесу, який віддзеркалює внутрішні стани героїв та підсилює конфлікти і розв'язки.

Сценографічне рішення, зосереджене навколо символу столу як центру родинного життя, дало змогу уникнути надмірної деталізації

простору, зберігаючи водночас глибокий символізм і візуальну змінність. Освітлення стало важливим інструментом створення емоційної напруги, а також зміни атмосфери — від теплоти родинного затишку до холодної відчуженості та примирення.

Важливим етапом підготовки постановки став пошук та аналіз літературних джерел, які допомогли глибше зрозуміти природу родинних взаємин у творах І. Нечуя-Левицького. Дослідження наукової літератури з психології сім'ї, соціології та літературознавства дало змогу окреслити основні моделі родинної поведінки, типологію конфліктів, а також культурні чинники, що впливають на взаємодію в межах родини. Це забезпечило ґрунтовну основу для художнього осмислення теми у сценічному форматі.

Загалом, хореографічна сюїта «Кайдаші» показує актуальність теми родинного конфлікту у всі часи та демонструє, як за допомогою сценічного мистецтва можна по-новому осмислити традиційні цінності, конфлікти поколінь, боротьбу за місце в родині і право бути почутим. Робота над цією постановкою стала спробою не лише художнього аналізу, а й творчої інтерпретації, що поєднує класику з сучасністю, драму з гумором, побут з філософією.

Отже, хореографічна сюїта «Кайдаші» є прикладом того, як на основі літератури можна створити сценічний твір, здатний торкнутися глядача, викликати емоції, роздуми й, можливо, — бажання будувати власні стосунки з більшим розумінням та повагою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондарчук О. І. Психологія сім'ї : курс лекц. Київ : МАУП, 2001. 96 с.
2. Венжинович Н.Ф. Фраземіка в повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» як джерело відтворення ментальних рис українців. Мовознавчий вісник: зб. наук. праць / редкол: Г. І. Мартинова (відп. ред.) [та ін.]. – Черкаси, 2016. – Вип. 21. – С. 61–66.
3. Грек В. А. Інтерпретація народного танцю засобами сучасної хореографії Актуальні питання культурології (17). с. 168-172. ISSN 2521-1366: 2415-802
4. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти. — Київ: Наукова думка, 1967. 276 с.
5. Гутник І.М. «Використання технічних засобів для реалізації задуму балетмейстера» . Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв № 18. 2010. С. 210-215.
6. ДахаБраха. Офіційний сайт гурту: <http://www.dakhabrakha.com.ua>
7. Ємельянова О.Ю. «Взаємодія музики та хореографії у балетмейстерській творчості» <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2019/02/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D0%84%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
8. Кривохижа А.М. Роздуми про мистецтво танцю : записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
9. Нечуй-Левицький І. С. : збір. творів: у 10 т. Т. 10. Київ, 1968. С. 162–163.
10. Нечуй-Левицький І. Кайдашева сім'я.— Київ: Веселка, 2016. — 160 с.

11. Мурована І. В. Стилiзацiя українського народного танцю в процесi вивчення дисциплiни «Теорiя та практика українського народного танцю». URL: (<https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2019/02/%d0%a0%d1%83%d1%81%d0%bb%d0%b0%d0%bd-%d0%9f%d0%b0%d0%b2%d0%bb%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be.pdf>)
12. Черкашина Г. А. Мистецтво сценографiї: тенденцiї, символiка, експеримент. — Київ: Либiдь, 2011. — 212 с.

ДОДАТКИ

Додаток А. Дерев'яний стіл.

Додаток Б. Фон, що зображує двір Кайдашів.

